

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRECZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Ciągły nadzór operacyjny
---------------------------------	---	---

ROZDZIAŁ 2.5 – PROFIL RYZYKA OPERATORA

1. CEL PROCEDURY

Celem niniejszej procedury jest ustalenie, opisanie i podanie do stosowania szczegółowych zasad prowadzonego przez Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego – zwanego dalej Prezesem, procesu związanego z określaniem profilu ryzyka operatora oraz dostosowaniem działań z zakresu bieżącego nadzoru operacyjnego do jego wyniku z uwzględnieniem rozmiaru, złożoność oraz doświadczenia operacyjne operatora na podstawie art. 162 ust. 1 ustawy Prawo lotnicze. Dzięki niniejszej procedurze możliwe będzie lepsze alokowanie zasobów ludzkich, skupienie uwagi na obszarach wykazujących braki w zakresie bezpieczeństwa oraz systemowe podejście do kwestii ciągłego nadzoru operacyjnego.

2. ZASTOSOWANIE

Przedmiotem procedury są czynności pracowników Urzędu (LOL) w procesie prowadzenia ciągłego nadzoru operacyjnego w oparciu o profil ryzyka operatora.

Procedura dotyczy inspektorów nadzorujących POI w procesie przygotowania Programu CNO, i sprawowania nadzoru oraz Specjalisty ds. Analizy Ryzyka zwanego dalej SAR, w procesie gromadzenia, przetwarzania, wprowadzania oraz analizowania danych składowych oraz wyników arkusza analizy profilu ryzyka organizacji.

UWAGA: W celu właściwego przygotowania Profilu ryzyka wymagana jest ścisła współpraca pomiędzy inspektorem nadzorującym POI i SAR.

3. DEFINICJE, TERMINOLOGIA, OZNACZENIA, I SKRÓTY

Poziom ufności

Oznacza poziom wypełnienia standardu w danym obszarze, to jak operator jest postrzegany w kontekście bezpiecznego prowadzenia operacji w danym elemencie. Poziom 4 oznacza poziom najmniej pożądany z punktu widzenia nadzoru, natomiast poziom 1 ten najbardziej odpowiedni.

Poziom ufności	Definicja
1	Bardzo mało lub brak wskaźników ryzyka. Bardzo wysokie prawdopodobieństwo, że ryzyka są właściwie zarządzane - NORMALNY
2	Mało wskaźników ryzyka.

	Wysokie prawdopodobieństwo, że ryzyka są właściwie zarządzane OGRANICZONY W OBSZARACH
3	Podwyższone wskaźniki ryzyka. Niskie prawdopodobieństwo, że ryzyka są właściwie zarządzane OGRANICZONY
4	Znaczące wskaźniki ryzyka. Bardzo małe prawdopodobieństwo, że ryzyka są właściwie zarządzane. NIE POŻĄDANY

Współczynnik konsekwencji (dotkliwości)

Przeanalizowana, oceniona i przypisana waga poszczególnych obszarów operatora oraz jego działalności w kontekście ich wpływu na ogólne bezpieczeństwo prowadzenia operacji lotniczych. Waga 1 oznacza znikomy wpływ na bezpieczeństwo, natomiast 5 znaczący. Przypisany współczynnik jest stały dla każdego obszaru czyli uznano, że tak samo wpływa na bezpieczeństwo w dużej firmie jak i małej. Wykluczono tym samym nierówne traktowanie podmiotów.

Współczynnik	Współczynnik wpływu na bezpieczeństwo - opis
1	Pomijalny wpływ na bezpieczeństwo w lotnictwie cywilnym
2	Mały wpływ na bezpieczeństwo w lotnictwie cywilnym
3	Umiarkowany wpływ na bezpieczeństwo w lotnictwie cywilnym
4	Wysoki wpływ na bezpieczeństwo w lotnictwie cywilnym Istnieje konieczność modyfikacji programu CNO pod kątem eliminacji tego zagrożenia (w powiązaniu z poziomem ufności danego operatora)
5	Bardzo duży wpływ na bezpieczeństwo Obowiązek poważnych zmian w programie CNO pod kątem eliminacji tego zagrożenia (w powiązaniu z poziomem ufności danego operatora)

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Ciągły nadzór operacyjny
---------------------------------	---	---

4. ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Za realizację niniejszej procedury odpowiedzialność ponosi:

- Dyrektor LOL/Zastępca Dyrektora LOL,
- Inspektor nadzorujący POI w zakresie wstępnego wypełnienia arkusza
- SAR w zakresie gromadzenia, przetwarzania, wprowadzania oraz analizowania danych składowych oraz wyników arkusza analizy profilu ryzyka organizacji;
- Naczelnik inspektoratu w zakresie akceptacji wyników analizy.

5. OPIS PROCEDURY

4.1 Zespół (inspektor nadzorujący POI we współpracy z SAR), w oparciu o dostępne dane (archiwum LOL, wyniki audytów/inspekcji, ACAM, Eccairs) wprowadza dane do właściwych zakładki elektronicznego arkusza oceny profilu ryzyka operatora (wzory arkuszy właściwe dla danego rodzaju działalności dostępne są w zasobach intranetowych LOL). Patrz: PR-CNO-01.

5.1.1 Dane podstawowe o organizacji

Należy uzupełnić wszystkie dane o organizacji. Ułatwi to udzielenie odpowiedzi na pytania z profilu ryzyka.

5.1.2. Profil ryzyka

We wskazanych wierszach należy wypełnić kluczowe dane, np. Nazwę firmy, itd. oraz kto dokonał analizy i wprowadzić jej datę.

W oparciu o dostępne dane wypełnić pola kolumny *Poziom ufnosci* wartościami od 1 do 4 w zależności od poziomu ufnosci prezentowanego przez organizację. Jeżeli dany obszar ryzyka nie dotyczy firmy, wybrać **N/D**.

Uwaga, wskazane jest udzielenie odpowiedzi na możliwie jak największą liczbę pytań, pozwoli to na uzyskanie dokładniejszej próbki i urzeczywistni wynik.

W kolumnie *Współczynnik konsekwencji (dotkliwości)* są wpisane wcześniej ustalone wartości wagi właściwe dla danego rodzaju działalności Wagi podlegają okresowej ocenie zespołu (np. przed zakończeniem cyklu w ramach modyfikacji AOR).

Uwaga, w przypadku modyfikacji współczynnika wpływu na bezpieczeństwo, w kolumnie *Komentarz* należy umieścić informację na jakiej

podstawie dokonano takiej zmiany, a formalne dowody muszą stać się załącznikiem do arkusza Profilu danej firmy.

Wynik wraz z Profilem ryzyka operatora pojawi się na dole arkusza.

Miejsce w Tabeli CNO wyznacza Interwał CNO oraz sugerowaną ilość kontroli (*patrz*: PNO 5-02-02 Załącznik A), ich czas trwania oraz rekomendowany skład ilościowy zespołu.

Dla posiadaczy certyfikatów AHAC zasady określania profili ryzyka opisane są w Dziale 6 PNO

5.1.3. Program kontroli CNO

Na podstawie wyznaczonego interwału CNO oraz wiedzy o organizacji (dane podstawowe – wielkość organizacji, zakres zatwierdzenia, wielkość i różnorodność floty) zespół proponuje terminy (z dokładnością do kwartału lub miesiąca), długość kontroli oraz wielkość zespołu kontrolnego.

Dodatkowo zespół określa minimalną liczbę i rodzaj inspekcji operacyjnych.

5.1.4. Arkusz jest generowany dla każdej organizacji nie rzadziej niż co 12 miesięcy lub po wystąpieniu zdarzenia inicjującego analizę ryzyka. Wypełnione arkusze są zapisywane przez SAR na dysku sieciowym dedykowanym dla LOL w katalogu prowadzonym przez SAR pod następującą nazwą:

AOR_Nazwa organizacji_yyyy_mm_dd.pdf

Gdzie:

yyyy – dany rok kalendarzowy

mm- miesiąc

dd – dzień

5.1.5 Informacja o wykonaniu analizy jest przekazywana e-mailem do Dyrektora. Arkusz podlega akceptacji Dyrektora poprzez złożenie na nim podpisu cyfrowego.

5.1.6 Za nadzór nad aktualizacją formularza arkusza oceny profilu ryzyka organizacji odpowiadają Naczelnicy właściwych Inspektoratów/Wydziałów LOL.

5.1.7 Za układ arkusza analizy ryzyka i zawartą w nim treść oraz za informowanie Dyrektora (LOL) o potrzebie wprowadzenia zmian do formularza arkusza odpowiedzialni są Naczelnicy Inspektoratów/Wydziałów w zainteresowanych komórkach organizacyjnych Urzędu.

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Ciągły nadzór operacyjny
---------------------------------	---	---

5.1.8 Naczelnicy właściwych Inspektoratów/Wydziałów za pomocą swoich komórek aktualizują formularz arkusza oceny profilu ryzyka organizacji, a następnie zredagowane propozycje formularza arkusza przedstawiają do akceptacji Dyrektora (LOL).

5.1.9 Po uzyskaniu akceptacji Dyrektora (LOL), Naczelnicy właściwych Inspektoratów/Wydziałów LOL przekazują finalną wersję formularza arkusza do SAR celem wprowadzenia ich do użytku oraz umieszczenia na dysku sieciowym dedykowanym dla LOL w folderze „SAR”.

6. DZIAŁANIA WYNIKAJĄCE Z PROFILU RYZYKA

Uwaga, jeżeli którykolwiek obszar/y ryzyka otrzymał ocenę ufności **4** oraz jego *współczynnik wpływu na bezpieczeństwo* wynosi **3 lub więcej** należy dokonać analizy tego/-ych obszaru/-ów i dołączyć do arkusza komentarz (w kolumnie *Komentarze*) wyjaśniający stan rzeczy oraz uzasadniający czy i dlaczego nie są konieczne działania nadzoru mające na celu obniżenie współczynnika *poziomu ufności* np. jeżeli średni wiek floty jest większy niż 20 lat należy skonsultować obszar z LTT i w przypadku otrzymania satysfakcjonującej odpowiedzi zapisać: „Po konsultacji z LTT stwierdzono, że obszar jest bezpieczny. Nie wymaga się podejmowania dalszych działań.” Ma to na celu wykluczenie automatyzmu w przypisywaniu wpływu na bezpieczeństwo.

W przypadku gdy skalkulowany Profil Ryzyka Operatora wynosi **A** oraz żaden z obszarów nie uzyskał wyniku (kolumna **I**) **12** lub wyższego dalsze czynności nie są konieczne.

W przypadku gdy sumaryczny Profil Ryzyka Operatora wynosi **B** oznacza to konieczność podjęcia dodatkowych działań z zakresu nadzoru operacyjnego, a w szczególności:

- Ponowna analiza stwierdzonych uchybień – obszary o *poziomie ufności* 3 i 4,
- Zwiększenie ilości zaplanowanych inspekcji SANA - w celu uzyskania dodatkowej próbki danych,
- Jeżeli wyniki w obszarach (ENR, CAB,, SAFA, SANA, SACA) po analizie występujących niezgodności wskazują na błędy w postępowaniu załóg, należy zwiększyć liczbę wykonywanych inspekcji ENR, CAB,
- Jeżeli wyniki w obszarach (ENR, CAB,, SAFA, SANA) po analizie występujących niezgodności wskazują, że co najmniej 50% występujących uchybień dotyczy

Instrukcji Operacyjnej operatora, należy wykonać weryfikację IO w obszarach mających zastosowanie.

W przypadku gdy skalkulowany Profil Ryzyka Operatora wynosi **C** oznacza to konieczność podjęcia **natychmiastowych** działań z zakresu nadzoru operacyjnego, a w szczególności:

- Ponowna analiza stwierdzonych uchybień – obszary o *poziomie ufności* 3 i 4,
- Zwiększenie ilości zaplanowanych inspekcji SANA - w celu uzyskania dodatkowej próbki danych,
- Jeżeli wyniki w obszarach (NCR, SAFA, SANA) po analizie występujących niezgodności wskazują na błędy w postępowaniu załóg, należy zwiększyć liczbę wykonywanych inspekcji ENR, CAB, FSTD,
- Jeżeli wyniki w obszarach (NCR, SAFA, SANA) po analizie występujących niezgodności wskazują, że co najmniej 50% występujących uchybień dotyczy Instrukcji Operacyjnej operatora, należy wykonać weryfikację IO w obszarach mających zastosowanie,
- Należy zaplanować i wykonać **Kontrolę doraźną** z uwzględnieniem obszarów gdzie *poziom ufności* został określony jako 3 lub 4 oraz *współczynnik wpływu na bezpieczeństwo* wynosi 3, 4 lub 5.

7. ZAŁĄCZNIKI

- Profil ryzyka organizacji AOC (A&H)
- Profil ryzyka organizacji AOC (S&B)
- Profil ryzyka organizacja AHAC
- Profil ryzyka organizacji SPO
- Profil ryzyka organizacji SPO HR
- Profil ryzyka organizacji SPO-KRAJ
- Profil ryzyka operatora NCC
- Profil ryzyka organizacji BOP
- Profil ryzyka organizacji SAO

CELOWO

POZOSTAWIONO

PUSTE

Wydanie z: 30.11.2021 Zmiana Nr: 14	PROFIL RYZYKA OPERATORA	PNO-5-02-05 Strona 3/4
--	-------------------------	---------------------------

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Ciągły nadzór operacyjny
---------------------------------	---	---

CELOWO
POZOSTAWIONO
PUSTE

CELOWO
POZOSTAWIONO
PUSTE